

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร
และเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร

พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๒ ประเภท ชนิด และลักษณะของเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ตลอดจนโอกาสและเงื่อนไขในการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๑

เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชาย

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๓ เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชาย มี ๒ ประเภท คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติ
- (๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๔ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

- (๑) หมวกหนัปลักกั๊กแกมเขียว
- (๒) เสื้อคอพันลักกั๊กแกมเขียวแขนยาว
- (๓) กางเกงขายาวลักกั๊กแกมเขียวแบบปกติ
- (๔) เข็มขัดลักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าหุ้มสันสีดำ ชนิดผูกเชือก

ข้อ ๕ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนลักกั๊กแกมเขียว หรือหมวกเหล็ก
ลักกั๊กแกมเขียว

- (๒) เสื้อคอเบ็ดลักกั๊กแกมเขียว
- (๓) กางเกงขายาวลักกั๊กแกมเขียวแบบฝึก
- (๔) เข็มขัดลักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๖ หมวก มี ๓ ชนิด คือ

(๑) หมวกหนบัสสักกั๊กแกมเขี้ยว มีสาบโดยรอบป้ายเฉียง จากทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย และด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุม พับด้านหน้า ๔ ซม. มีตราหน้าหมวกขนาดเล็ก ริมบนของสาบหมวก มีขลิบ กว้าง ๐.๕ ซม. ทำด้วยแถบสีน้ำเงินเข้ม

(๒) หมวกทรงอ่อนสักกั๊กแกมเขี้ยว เป็นหมวกทรงกลม ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ หรือวูล์ฟเทมเสิร์จสักกั๊กแกมเขี้ยว ไม่มี ตะเข็บ ขอบหมวกหุ้มด้วยหนังหรือวูล์ฟเทมหนังสีดำ กว้าง ๑ ซม. ด้านหน้าข้างซ้ายเหนือขอบหมวกมีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่

(๓) หมวกเหล็กสักกั๊กแกมเขี้ยว ลักษณะเช่นเดียวกับ หมวกเหล็กสักกั๊กแกมเขี้ยวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่ร่องใน หมวกเหล็กสักกั๊กแกมเขี้ยวก็ได้

ข้อ ๗ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอพับสักกั๊กแกมเขี้ยวแขนยาว เป็นเสื้อคอพับ ตัวเสื้อผ่าอกตลอดมีสาบ กว้าง ๑ ซม. ที่คอและแนวสาบมีดุม ๖ ดุม แขนเสื้อยาวรัดข้อมือ ขัดดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม ที่อกมีกระเป่าข้าง ละ ๑ กระเป่า ไม่มีแถบ มีปกกระเป่าขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเป่าและ ปกกระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ที่ไหล่ทั้งสอง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้างมีอินทรรู้อ่อนขัดคมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ คุม คุมทั้งสี่ใช้คุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ทำด้วยวัตถุสีกากแก้วเขียว เมื่อสวมเสื้อให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีสีกากแก้วเขียวหรือสีขาวประกอบด้วย

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากแก้วเขียว เป็นเสื้อคอเปิด ปกเสื้อแบบ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีสาย ท้ายและแนวอกมีคุม ๖ คุม แขนยาวรูปทรงกระบอก ทอมีกระเป๋าย่างละ ๑ กระเป๋า ไม่มีแถบ มีปกกระเป๋าย่างละ ๑ คุม กระเป๋าและปกกระเป๋ามีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม คุมทั้งสี่ใช้คุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม. ทำด้วยวัตถุสีกากแก้วเขียว ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า เมื่อสวมเสื้อให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลมแขนสีสีกากแก้วเขียวประกอบด้วย การพับแขนเสื้อกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นครั้งคราวถ้าจะพับแขนเสื้อให้พับไว้เหนือข้อศอกโดยพับกว้างประมาณ ๗ ซม.

ข้อ ๘ กางเกง มี ๒ ชนิด คือ

(๑) กางเกงชายยาวสีกากแก้วเขียวแบบปกติ ไม่พับปลายขา ปลายชายยาวปิดตาคุม กว้างไม่น้อยกว่า ๑๘ ซม. และไม่เกิน ๒๖ ซม. ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ ซม. ๗ ห่วง ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเป๋าย่างละ ๑ กระเป๋า และจะมีกระเป๋าลังเป็นกระเป๋าย่างก็ได้

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๒) กางเกงขายาวสีทากี้แกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีทากี้แกมเขียวแบบปกติ เว้นแต่กระเป๋าทันแนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเป๋าสี่เหลี่ยม ๑ กระเป๋า ปากกระเป๋าด้านข้างไม่มีปก ก้นกระเป๋าดัดตรง และด้านหลังมีกระเป๋าสี่เหลี่ยม ๑ กระเป๋าก้นกระเป๋าคือเป็นรูปสามเหลี่ยม มีปากกระเป๋าคือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขัดคุมข้างละ ๑ คุม เมื่อสวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำหรือรองเท้าเดินป่า ให้สอดปลายขาจากกางเกงไว้ภายในรองเท้า

ข้อ ๘ เข็มขัดสีทากี้แกมเขียว ทำด้วยด้ายหรือไนลอนล็กสีทากี้แกมเขียว กว้าง ๓ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนปลายมน กว้าง ๓.๕ ซม. ยาว ๕ ซม. พื้นเกลี้ยง มีรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนอยู่เหนือข้อซ้อย พกเข็มขัดนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายสายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ ซม. ใช้คาดทับขอบกางเกงโดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายในห่วงกางเกง

ข้อ ๑๐ รองเท้า มี ๓ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำมีรูสำหรับร้อยเชือกไม่น้อยกว่าสองคู่ และไม่เกินหกคู่ ส้นใหญ่และสูงพอสมควร

(๒) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าวัดเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก เว้นแต่มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังหุ้มเลยข้อเท้าประมาณครึ่งน่อง มีรูสำหรับร้อยเชือกมากกว่าหกคู่

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๓) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูง
ครึ่งน่องสีดำ เว้นแต่ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำประกอบผ้าสักก
แถมเขียว

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๑๑ รองเท้า มี ๒ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าสีดำ ใช้ประกอบรองเท้านุ่มสีน้ำตาล ชนิด
ผูกเชือก รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

(๒) รองเท้าสักกแถมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครึ่ง
น่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรีน เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๑๒ อินทรีน เป็นอินทรีนอ่อนทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียว
กับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรีจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้าน
ไหล่ กว้าง ๕ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอพับสักกแถมเขียวแขนยาว
ด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายขัดคุดมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรีนไม่มี
รอยเย็บเป็นลวดลาย

ข้อ ๑๓ เครื่องหมายชั้นบการศึกษ เป็นตัวเลขไทย สูง ๑ ซม.
ทำด้วยโลหะสีทองตัวแบนติดที่แนวกลางอินทรีนทั้งสองข้าง ให้ด้านบน
ของตัวเลขอยู่ทางด้านคอห่างจากตะเข็บไหล่เสื้อ ๑ ซม. เมื่อแต่ง
เครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองติดที่ปกเสื้อด้านซ้าย ให้
ฐานของตัวเลขขนานกับปกเสื้อด้านหน้า ห่างจากขอบปก ๒.๕ ซม.

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๘

ถ้าระดับเครื่องหมายตำแหน่งในขณะเดียวกัน เกิดเครื่องหมาย
ตามข้อตรงเนวกลางปลอกอินทรธนู

ข้อ ๑๔ เครื่องหมายตำแหน่ง เป็นปลอกอินทรธนู ทำด้วยผ้า
ทำเหลี่ยมขนาดยาว ๔ ซม. ใช้ปักที่อินทรธนูทั้งสองข้างและ
ตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ตำแหน่งร้อยโท สี่เหลี่ยม
- (๒) ตำแหน่งหัวหน้าหมวด สี่เหลี่ยม
- (๓) ตำแหน่งหัวหน้ากองร้อย สี่เหลี่ยม

เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ทำด้วยผ้า หรือปักด้วยไหมหรือด้าย
เป็นรูปย่อปลอกอินทรธนู สี่ตามตำแหน่ง ขนาดกว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๓ ซม.
ติดที่ปกเสื้อด้านซ้าย ให้ฐานของเครื่องหมายอยู่เนวกลางและขนานกับ
ขอบปกเสื้อด้านหน้า ระยะห่างจากขอบปกเสื้อ ๑.๕ ซม. ด้านมุมแหลม
ของเครื่องหมายชนทางด้านคอ

ข้อ ๑๕ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด เป็นรูปอักษรย่อชื่อของจังหวัด
ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน ทำด้วยโลหะ
สีทอง ตัวอักษรแบบสูง ๑.๒ ซม. ติดที่เนวกลางปกเสื้อคอหีบสีทากั๊กแกม
เขียวแขนยาวด้านซ้าย ห่างจากขอบปกเสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้
ฐานของตัวอักษรขนานกับขอบปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก
ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองตรงเนวกลางเหนือกระเป๋าเสื้อคอเบด
สีทากั๊กแกมเขียวด้านซ้าย ห่างจากขอบกระเป๋าด้านบน ๒ ซม.

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

นักศึกษาวิชาทหารของสถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใด ให้ใช้อักษรย่อชื่อของจังหวัดนั้น

ข้อ ๑๖ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน เป็นรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดน ทำด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๔ ซม. ติดที่ปกเสื้อคอพับสีกากั๊กแกมเขียวแขนยาวด้านขวา ห่างจากขอบปกเสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. ให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองที่ปกเสื้อคอเปิดสีกากั๊กแกมเขียวด้านขวา ให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านหน้า

ข้อ ๑๗ เครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหาร เป็นรูปเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งนักศึกษาวิชาทหารสังกัดอยู่ ทำด้วยผ้าพิมพ์หรือปัก ลักษณะและสีตามเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาวิชาทหาร ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕ ซม. และไม่เกิน ๘.๕ ซม. สูงไม่น้อยกว่า ๘.๕ ซม. และไม่เกิน ๑๐ ซม. ถ้าเป็นวงกลมหรือด้านเท่าให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางหรือด้านเท่าไม่น้อยกว่า ๘ ซม. และไม่เกิน ๘ ซม. ใช้กับเครื่องแบบปกติและเครื่องแบบฝึก โดยเย็บติดที่ต้นแขนเสื้อด้านขวาของเสื้อคอพับสีกากั๊กแกมเขียวแขนยาว หรือเสื้อคอเปิดสีกากั๊กแกมเขียว ห่างจากตะเข็บไหล่ ๒ ซม.

เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาวิชาทหาร ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ห้ามใช้ลักษณะและสีเป็นแถบธงชาติหรือใช้ภาษาต่างประเทศ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้อ ๑๘ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด หรืออนุญาตให้คิดได้

ข้อ ๑๘ บ้ายซ้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) บ้ายซ้อโลหะ ทำด้วยโลหะสีเงินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๒ ซม. ยาว ๑.๕ ซม. พนด้านหน้าเป็นสีดำ มีอักษรตัวบรรจงสีเงินเป็นซ้อตัวและซ้อสกุลตัวอักษรสูง ๐.๘ ซม. ติดที่กึ่งกลางอกเสื้อเหนือปกกระเป่าเสือด้านขวาของเสือดอกพับสีกากแก้วแกมเขียวแขนยาว ห่างจากปกกระเป่าเสื่อ ๑ ซม.

(๒) บ้ายซ้อผ้า ทำด้วยผ้าสีดำ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๓ ซม. ยาวเท่ากับความกว้างของปกกระเป่าเสื่อ ซ้อตัวและซ้อสกุลปักด้วยไหมหรือด้ายเป็นอักษรตัวบรรจงสีเหลือง สูง ๐.๘ ซม. เย็บติดกับอกเสื้อชิดกับด้านบนของปกกระเป่าเสือด้านขวาของเสือดอกพับสีกากแก้วแกมเขียว

หมวด ๒

เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๒๐ เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารหญิง มี ๒ ประเภท คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติ
- (๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๒๑ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

- (๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสักกั๊กแกมเขียว
- (๒) เสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว
- (๓) กระโปรงสักกั๊กแกมเขียว
- (๔) เข็มขัดสักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก

ข้อ ๒๒ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

- (๑) หมวกทรงอ่อนสักกั๊กแกมเขียว หรือหมวกเหล็กสักกั๊กแกมเขียว
- (๒) เสื้อคอเบตสักกั๊กแกมเขียว
- (๓) กางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบฝึก
- (๔) เข็มขัดสักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าน้ำ

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๒๓ หมวก มี ๓ ชนิด คือ

- (๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสักกั๊กแกมเขียว มีปีกโดยรอบพอสมควร ด้านข้างทั้งสองข้างพับขึ้นเล็กน้อย กึ่งกลางด้านหน้ามีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่ มีผ้าพันหมวกทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงินเข้ม ขนาดกว้าง ๓ ซม. ตราหน้าหมวกทำด้วยโลหะสีทอง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๒) หมวกทรงอ่อนสีกากแก้วเขียว มีลักษณะเช่นเดียวกับหมวกทรงอ่อนสีกากแก้วเขียวของนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๓) หมวกเหล็กสีกากแก้วเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกากแก้วเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากแก้วเขียวก็ได้

ข้อ ๒๔ เสื้อ ม ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีสายที่คอและแนวอกมีคุม ๕ คุม แขนเสื้อยาวรัดข้อมือ ขัดคุมที่ข้อมือข้างละ ๑ คุม ที่ไหล่ทั้งสองข้างมีอินทรีนูน ขัดคุมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ คุม จากอินทรีนูนตามแนวตงถึงชายเสื้อทั้งสองข้าง ตัดเกล็ดข้างละ ๕ เกล็ดพองาม ไข้ผูกคอซองด้วยผ้าสีกากแก้วเขียว คุมทั้งสันใช้คุมโลหะสีทองขนาดเล็ก เมือสวมเสื้อนให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกระโปรงสีกากแก้วเขียว

(๒) เสื้อคอเปิดสีกากแก้วเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเสื้อคอเปิด สีกากแก้วเขียวของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๒๕ กระโปรงและกางเกง มัดังนี้ คือ

(๑) กระโปรงสีกากแก้วเขียว ยาวปิดเข้าพอสวมควรมีจับพับทบ ๒ ใน ๓ ของกระโปรงทางกึ่งกลางด้านหน้าและด้านหลัง ขอบกระโปรง กว้าง ๑.๕ นิ้ว มีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ ซม. ด้านหน้า ๒ ห่วง ด้านหลัง ๒ ห่วง มีกระเป๋าด้านหน้าทั้งสองข้าง เป็นกระเป๋ามีเจาะเฉียง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๒) กางเกงขายาวสีกากั๊กแกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีกากั๊กแกมเขียวแบบฝึกของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๒๖ เข็มขัดสีกากั๊กแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดสีกากั๊กแกมเขียว ของนักศึกษาวิชาทหารชาย ใช้คาดทับขอบกระโปรงหรือกางเกงโดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายในห่วงกระโปรงหรือกางเกง

ข้อ ๒๗ รองเท้า มี ๓ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ส้นใหญ่พอสมควร สูงไม่เกิน ๕ ซม.

(๒) รองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครั่งน่องสีดำของนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๓) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเดินป่าของนักศึกษาวิชาทหารชาย

รองเท้าทุกชนิดต้องมีส้นและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๒๘ ถุงเท้า มี ๒ ชนิด คือ ชนิดสีดำ และชนิดสีกากั๊กแกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๒๙ อินทรรณู เป็นอินทรรณูอ่อนทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสเหลี่ยมยาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้าน

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ใหญ่ กว้าง ๔ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว ด้านคอ กว้าง ๓ ซม. ตอนปลายขัดดุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรีขนูไม่มีรอยเย็บ เป็นลวดลาย

ข้อ ๓๐ เครื่องหมายชั้นปีการศึกษา ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายชั้นปีการศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๑ เครื่องหมายตำแหน่ง ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายตำแหน่งของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๒ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดจังหวัดของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๓ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๔ เครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหาร ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสถานศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๓๕ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพกำหนด หรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๓๖ บ้ายชื่อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) บ้ายชื่อโลหะ ลักษณะเช่นเดียวกับบ้ายชื่อโลหะของนักศึกษาวิชาทหารชาย ติดกึ่งกลางอกเสื้อด้านขวาของเสื้อสีขาวปกคอบัวมนแขนยาว

(๒) บ้ายชื่อผ้า ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับบ้ายชื่อผ้าของนักศึกษาวิชาทหารชาย

หมวด ๓

เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๓๗ เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ผู้ช่วยผู้กำกับ
นักศึกษาวิชาทหารชาย และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษชาย มี ๒
ประเภท คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติ
- (๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๓๘ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีกากั๊กแกมเขียว หรือหมวก
หนับสีกากั๊กแกมเขียว

(๒) เสื้อคอพับสีกากั๊กแกมเขียว

(๓) กางเกงขายาวสีกากั๊กแกมเขียวแบบปกติ

(๔) เข็มขัดสีกากั๊กแกมเขียว

(๕) รองเท้าหุ้มสันสีดำ ชนิดผูกเชือก หรือรองเท้า

หุ้มข้อสีดำ

ข้อ ๓๙ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงอ่อนสีกากั๊กแกมเขียว หรือหมวกเหล็ก
สีกากั๊กแกมเขียว

- (๒) เสือคอเบตส์สักกั๊กแกมเขียว
- (๓) กางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบฝึก
- (๔) เข็มขัดสักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๔๐ หมวด มี ๔ ชนิด คือ

(๑) หมวดทรงหม้อตาลสักกั๊กแกมเขียว มีตราหน้า
หมวดขนาดใหญ่และมีเครื่องประกอบ คือ

(ก) กระบัง ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ

(ข) สายรัดคาง กว้าง ๑ ซม. ทำด้วยหนังหรือ
วัตถุเทียม หนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีคัมโลหะสีทองขนาดเล็กติดที่ริม
ขอบหมวดข้างละ ๑ คู่

(ค) ผ้าพันหมวด ใช้สักหลายด สีน้ำเงินเข้ม
กว้าง ๔ ซม.

(๒) หมวดหนักสักกั๊กแกมเขียว มีสาบโดยรอบป้าย
เฉียงจากทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย และด้านซ้ายเหนือขอบหมวดห่าง
จากมุมพับด้านหน้า ๔ ซม. มีตราหน้าหมวดขนาดเล็ก ริมบนของสาบ
หมวดมีขลิบ กว้าง ๐.๕ ซม. ทำด้วยแถบสีน้ำเงินเข้มยกคันทอง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๓) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว เป็นหมวกทรงกลม ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสีจหรือวัสดุเทียมเสีจสีกากีแกมเขียว ไม่มี ตะเข็บ ขอบหมวกหุ้มด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ ซม. ด้านหน้าข้างซ้ายเหนือขอบหมวกมีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่

(๔) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับ หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองใน หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

ข้อ ๔๑ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอพับสีกากีแกมเขียว เป็นเสื้อคอพับ ตัวเสื้อ ฝ้าอกตลอด มีสาบกว้าง ๓ ซม. ทคอและแนวสาบมีดุม ๖ ดุม แขน เสื้อยาวรัดข้อมือ ขัดดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม ทอกมีกระเป่าปะข้างละ ๑ กระเป่า ไม่มีแถบ มีปกกระเป่าขัดดุมข้างละ ๑ ดุม กระเป่าและปก กระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ที่ไหล่ทั้งสองข้าง มีอินทรชนุอ่อน ขัดดุมติดกับด้านคอเสื้อข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสองใช้ดุม กลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ทำด้วยวัสดุสีกากีแกมเขียว เมื่อสวมเสื้อให้สอดชายเสื้อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื้อยึดคอกกลม แขนสีกากีแกมเขียวหรือสีขาวประกอบด้วย

ในบางโอกาสเสื้อแบบนี้จะใช้แขนสั้นเพียงข้อศอกก็ได้

(๒) เสื้อคอเบตสีกากีแกมเขียว เป็นเสื้อคอเบต ปก เสื้อเบาะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีสาบ ทคอและ แนวอกมีดุม ๖ ดุม แขนยาวรูปทรงกระบอก ทอกมีกระเป่าปะข้างละ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

• กระเป่า ไม่มีแถบ มีปกกระเป่าข้างละ ๑ ดุม กระเป่าและปกกระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตัดมุมเป็นรูปตัดพองาม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ ซม. ทำด้วยวัสดุสักกั๊กแกมเขียว ชายเสื่อตัดตรงไม่มีเว้า เมื่อสวมเสื่อให้สอดชายเสื่อไว้ภายในกางเกง และใช้เสื่อยัดคอกกลมแบนสี่เหลี่ยมสักกั๊กแกมเขียวประกอบด้วย ในบางโอกาสที่ไม่เป็นพิธีการจะสวมโดยพับแขนเสื่อทั้งสองขึ้นไว้เหนือข้อศอกก็ได้ โดยพับกว้างประมาณ ๑ ซม.

ข้อ ๔๒ กางเกง มี ๒ ชนิด คือ

(๑) กางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบปกติ ไม่พับปลายขา ปลายขายาวบิดตาดุม กว้างไม่น้อยกว่า ๒๔ ซม. และไม่เกิน ๒๘ ซม. ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ ซม. ๑ ห่วง ทำด้วยผ้าสี่เหลี่ยมกับกางเกง ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเป่าเจาะข้างละ ๑ กระเป่า และมีกระเป่าหลังเป็นกระเป่าเจาะข้างละ ๑ กระเป่า

(๒) กางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบฝึก ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบปกติ เว้นแต่กระเป่าที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเป่าปะข้างละ ๑ กระเป่า ปากกระเป่าเฉียง ไม่มีปก ก้นกระเป่าตัดตรง ด้านหลังมีกระเป่าปะข้างละ ๑ กระเป่า ก้นกระเป่าเป็นรูปสามเหลี่ยม มีปกกระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม เมื่อสวมประกอบด้วยรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า ให้สอดปลายขากางเกงไว้ภายในรองเท้า

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้อ ๔๓ เข็มขัดสักกัณฑ์เกมเขี้ยว ทำด้วยด้ายหรือไนลอนสักกัณฑ์
เกมเขี้ยวกว้าง ๓ ซม. หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าทางนอน ปลายมนกว้าง ๓.๕ ซม. ยาว ๕ ซม. ฟันเกลี้ยง มีรูป
เครื่องหมายกรมการรักษาดินแดนอยู่เหนือข้อซั้ยพฤษ์คณุนุอยู่กึ่งกลาง
หัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายสายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง
กว้าง ๑ ซม. ใช้คาดทับขอบกางเกง โดยให้สายเข็มขัดสอดไว้ภายใน
ห่วงกางเกง

ข้อ ๔๔ รองเท้า มี ๔ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มสันสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนัง
หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(๒) รองเท้าหุ้มข้อสีดำ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียม
หนังสีดำ

(๓) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับ
รองเท้าหุ้มสันสีดำชนิดผูกเชือก เว้นแต่มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังหุ้ม
เลยข้อเท้าประมาณครึ่งน่อง มีรูสำหรับร้อยเชือกมากกว่าหกคู่

(๔) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูง
ครึ่งน่องสีดำ เว้นแต่ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำประกอบผ้าสักกัณฑ์
เกมเขี้ยว

รองเท้าทุกชนิดต้องมีสันและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๔๕ กุ้งเท้า มี ๓ ชนิด คือ

(๑) กุ้งเท้าสีดำ ใช้ประกอบรองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิด ผูกเชือก รองเท้าหุ้มข้อสีดำ รองเท้าสูงครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

(๒) กุ้งเท้าสีกากะแกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูง ครั่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๔๖ อินทรรณู มี ๒ ชนิด คือ

(๑) อินทรรณูอ่อน ทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับเสื้อ เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๕ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอพับสีกากะแกมเขียว ด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายขัดดุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรรณูไม่มีรอยเย็บเป็น ลวดลาย

(๒) อินทรรณูแข็ง ทำด้วยสักหลาดหรือเสิร์จสีน้ำเงิน เข้ม เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้าน ไหล่ กว้าง ๕ ซม. ด้านคอ กว้าง ๔ ซม. ตอนปลายติดดุมโลหะสีทอง ขนาดเล็ก อินทรรณูนี้ใช้สำหรับสวมทับอินทรรณูอ่อนเพื่อประดับเครื่องหมายตำแหน่ง

ข้อ ๔๗ เครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๔๘ การประดับเครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่ กองทัพบกกำหนด

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้อ ๔๘ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด เป็นรูปอักษรย่อชื่อของจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่สถานศึกษา ทหารตั้งอยู่ ทำด้วยโลหะสีทอง ตัวอักษรแบน สูง ๑.๒ ซม. ติดที่ แฉกกลางปกเสื้อคอพับสีกากีแกมเขียว ด้านซ้าย ห่างจากขอบปกเสื้อ ด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้ฐานของตัวอักษรขนานกับขอบปกเสื้อด้าน ข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองตรงแนว กลางเหนือกระเป๋าเสื้อคอเบ็ดสีกากีแกมเขียวด้านซ้าย ห่างจากขอบ กระเป๋าด้านบน ๒ ซม.

ข้อ ๕๐ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน เป็นรูป เครื่องหมายกรมการรักษาดินแดน ทำด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๒.๕ ซม. สูง ๔ ซม. ติดที่ปกเสื้อ คอพับสีกากีแกมเขียวด้านขวา ห่างจากขอบปก เสื้อด้านหน้า ๒.๕ ซม. และให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบ ปกเสื้อด้านข้าง เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึก ให้ปักด้วยไหมหรือด้ายสีเหลืองที่ ปกเสื้อคอเบ็ดสีกากีแกมเขียวด้านขวา ให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนาน กับขอบปกเสื้อด้านหน้า

ข้อ ๕๑ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด หรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๕๒ บ้ายซ้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) บ้ายซ้อโลหะ ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปสี่เหลี่ยม ผืนผ้า กว้าง ๒ ซม. ยาว ๑.๕ ซม. พนด้านหน้าเป็นสีดำ มีอักษรตัว บรรจงสีเงินเป็นชื่อตัวและชื่อสกุล ตัวอักษรสูง ๐.๘ ซม. ติดที่กึ่งกลาง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

เหนือปากกระเปาะเสือด้านขวาของเสื่อคอกพันสีกากีแกมเขียว ห่างจากปากกระเปาะเสื่อ ๑ ซม.

(๒) บ้ายซ้อผ้า ทำด้วยผ้าสีดำ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๓ ซม. ยาวเท่ากับความกว้างของปากกระเปาะเสื่อ ซอตัวและซอสกุลปักด้วยไหมหรือด้ายเป็นอักษรตัวบรรจงสีเหลืองสูง ๐.๘ ซม. เย็บติดกับอกเสื่อชิดกับด้านบนของปากกระเปาะเสือด้านขวาของเสื่อคอกพันสีกากีแกมเขียว

หมวด ๔

เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ส่วนที่ ๑

ประเภทของเครื่องแบบ

ข้อ ๕๓ เครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษหญิง มี ๒ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติ

(๒) เครื่องแบบฝึก

ข้อ ๕๔ เครื่องแบบปกติ ประกอบด้วย

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพันสีกากีแกมเขียว หรือ หมวกหมับสีกากีแกมเขียว

(๒) เสื่อคอกพันสีกากีแกมเขียว

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

- (๓) กระโปรงสักกั๊กแกมเขียว
- (๔) เข็มขัดสักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก หรือชนิด

ผูกเชือก

- (๖) กระเป่าตีสักกั๊กขนาดใหญ่

ข้อ ๕๕ เครื่องแบบฝึก ประกอบด้วย

- (๑) หมวกทรงอ่อนสักกั๊กแกมเขียว หรือหมวกเหล็ก

สักกั๊กแกมเขียว

- (๒) เสื้อคอเบตสักกั๊กแกมเขียว
- (๓) กางเกงขายาวสักกั๊กแกมเขียวแบบฝึก
- (๔) เข็มขัดสักกั๊กแกมเขียว
- (๕) รองเท้าสูงครั้น่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ส่วนที่ ๒

ชนิดและลักษณะของเครื่องแบบ

ข้อ ๕๖ หมวก มี ๔ ชนิด คือ

- (๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับสักกั๊กแกมเขียว มีบุก โดยรอบพอสมควรด้านข้างทั้งสองข้างพับขึ้นเล็กน้อย กึ่งกลางด้านหน้า มีตราหน้าหมวกขนาดใหญ่ สายรัดคาง กว้าง ๑ ซม. ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีคัมโลหะสีทองขนาดเล็กคึดที่ริม ขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพื้นหมวกใช้สักกั๊กเงินเข้มขนาด กว้าง ๓ ซม.

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๒) หมวกหนีบสีกากีแกมเขียว มีสายโดยรอบป้ายเฉียงทางด้านหน้าลงไปทางซ้าย รูปหมวกตัดให้เรียวโค้งไปตามศีรษะ มีขลิบที่ขอบหมวกเช่นเดียวกับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ด้านซ้ายห่างจากกึ่งกลางด้านหน้าหมวก ๔ ซม. มีตราหน้าหมวกขนาดเล็ก

(๓) หมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกทรงอ่อนสีกากีแกมเขียวของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

(๔) หมวกเหล็กสีกากีแกมเขียว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวของทหารบก ในบางโอกาสจะใช้แต่รองในหมวกเหล็กสีกากีแกมเขียวก็ได้

ข้อ ๕๗ เสื้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เสื้อคอปกสีกากีแกมเขียว ที่แนวอกมีคุม ๓ คุม แขนยาวไม่รัดข้อมือ หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกไม่เกิน ๕ ซม. ปลายแขนพับทนมี่กระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋ายาวมีแถบตรงกึ่งกลางตามทางตั้ง ไม่มีปก มุมกระเป๋าด้านล่างเป็นรูปตัดพองาม ปากกระเป๋ายัดคุม ๑ คุม และมีอินทหรุ่นอ่อนยัดคุมข้างละ ๑ คุม คุมทั้งสี่ใช้คุมโลหะสีทองขนาดเล็ก

(๒) เสื้อคอเบ็ดสีกากีแกมเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเสื้อคอเบ็ดสีกากีแกมเขียวของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๕๘ กระโปรงและกางเกง มีดังนี้ คือ

(๑) กระโปรงสีกากีแกมเขียว ยาวปิดเข้าพอสวมควรไม่มีจีบทบด้านหน้าหรือหลัง ชายกระโปรงบานเล็กน้อย และไม่มีกระเป๋ายาว

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๒) กางเกงขายาวสีทึบแก่แกมเขียวแบบฝึก ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีทึบแก่แกมเขียวแบบฝึกของผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๕๕ เข็มขัดสีทึบแก่แกมเขียว ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับเข็มขัดสีทึบแก่แกมเขียวของผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อ ๖๐ รองเท้า มี ๔ ชนิด คือ

(๑) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำสันใหญ่พอสมควร สูงไม่เกิน ๑ ซม.

(๒) รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ชนิดผูกเชือก ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

(๓) รองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำของผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารชาย

(๔) รองเท้าเดินป่า ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเดินป่าของผู้กำกับ นักศึกษาวิชาทหารชาย

รองเท้าทุกชนิดต้องมีสันและไม่มีลวดลาย

ข้อ ๖๑ ถุงเท้า มี ๒ ชนิด คือ ชนิดสีดำ และชนิดสีทึบแก่แกมเขียว ใช้ประกอบรองเท้าสูงครึ่งน่องสีดำ หรือรองเท้าเดินป่า

ข้อ ๖๒ กระเป๋าลือสีดำขนาดใหญ่ ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสูง ๒๐ ซม. ยาว ๓๐ ซม. มีหูหิ้วและสายสะพาย ไม่มีลวดลายปกปิดถือด้วยมือซ้ายหรือจะสะพายที่ไหล่ซ้ายห้อยลงมาได้แนวเอวก็ได้

ส่วนที่ ๓

อินทรรณู เครื่องหมาย และป้ายชื่อ

ข้อ ๖๓ อินทรรณู มี ๒ ชนิด คือ

(๑) อินทรรณูอ่อน ทำด้วยผ้า ชนิดและสีเดียวกับเสื้อ เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมรีวยาวจากทางด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่ กว้าง ๔ ซม. เย็บติดกับไหล่เสื้อคอปกสีกากั๊กแกมเขียว ด้านคอ กว้าง ๓ ซม. ตอนปลายขั้ดคุมข้างละ ๑ ดุม บนอินทรรณูไม่มีรอยเย็บเป็นลวดลาย

(๒) อินทรรณูแข็ง ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับ อินทรรณูแข็งของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่ขนาดเท่ากับ อินทรรณูอ่อน

ข้อ ๖๔ เครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๖๕ การประดับเครื่องหมายตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กองทัพ บกกำหนด

ข้อ ๖๖ เครื่องหมายสังกัดจังหวัด ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับ เครื่องหมายสังกัดจังหวัดของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่ เสื้อคอปกสีกากั๊กแกมเขียวติดหมุมคอปกข้างซ้าย ให้ฐานของตัวอักษร ขนานกับขอบปกเสื้อด้านล่าง

ข้อ ๖๗ เครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดน ลักษณะและ การใช้เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดกรมการรักษาดินแดนของผู้กำกับนัก ศึกษาวิชาทหารชาย เว้นแต่เสื้อคอปกสีกากั๊กแกมเขียว ติดหมุมคอปก ข้างขวาให้ส่วนล่างของเครื่องหมายขนานกับขอบปกเสื้อด้านล่าง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

ข้อ ๖๘ เครื่องหมายพิเศษ ให้เป็นไปตามที่กองทัพบกกำหนด หรืออนุญาตให้ติดได้

ข้อ ๖๙ บ้ายช้อ มี ๒ ชนิด คือ

(๑) บ้ายช้อโลหะ ลักษณะเช่นเดียวกับบ้ายช้อโลหะของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย ติดที่กึ่งกลางอกเสื้อด้านขวา เหนือแนวคุมเม็ดที่หนึ่งของเสื้อคอปกสีกากีแกมเขียว

(๒) บ้ายช้อผ้า ลักษณะและการใช้เช่นเดียวกับบ้ายช้อผ้าของผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารชาย

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๗๐ นักศึกษาวิชาทหาร ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร หรือผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ในโอกาสขับขรถจักรยานยนต์ จะใช้หมวกบ้องกันศีรษะสำหรับขับขรถจักรยานยนต์ สีสุภาพ ไม่ตกแต่งลวดลาย ประกอบกับเครื่องแบบเฉพาะขณะขับขรถจักรยานยนต์ก็ได้

ข้อ ๗๑ ตราหน้าหมวก เป็นรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดน มีชื่อรัชพยุภรณ์รองรับด้านล่าง ปลายช่อโค้งโอบขึ้นบนทั้งสองข้าง มี ๒ ขนาด คือ

(๑) ขนาดเล็ก กว้าง ๓ ซม. สูง ๔ ซม. ใช้กับหมวกหนัง เป็นโลหะสีทอง ยกเว้นคุมดาบเป็นโลหะสีเงิน

(๒) ขนาดใหญ่ กว้าง ๖ ซม. สูง ๑.๕ ซม. ใช้กับหมวกทรงอ่อนสีกากแถมเขียว หมวกทรงหม้อตาลสีกากแถมเขียว หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับสีกากแถมเขียว สำหรับนักศึกษาวิชาทหาร ให้บังคับด้วยด้ายหรือไหมสีทอง ยกเว้นคุมดาบให้บังคับด้วยด้ายหรือไหมสีขาว สำหรับนักศึกษาวิชาทหารหญิงใช้กับหมวกแก๊ปทรงอ่อนพับสีกากแถมเขียว เป็นโลหะสีทอง ยกเว้นคุมดาบเป็นโลหะสีเงิน ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้บังคับด้วยด้ายสีทอง ยกเว้นคุมดาบบังคับด้วยด้ายสีเงิน

ข้อ ๑๒ คุมโลหะสีทองขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ ซม. มีลักษณะกลมมนเล็กน้อย มีเส้นขอบโดยรอบ ภายในเส้นขอบมีลายคุณรูปเครื่องหมายกรมการรักษาดินแดน

ข้อ ๑๓ ผ้าพันคอ เป็นผ้ารูปสามเหลี่ยมสีฟ้า กว้าง ๒.๕ ซม. ยาว ๓๕ ซม. ใช้ประกอบกับเสื้อคอเบ็ดสีกากแถมเขียว ในโอกาสชุมนุมนักศึกษาวิชาทหาร หรือตามทงกท้พบกกำหนด

ข้อ ๑๔ ถุงมือ เป็นถุงมือสีขาว ใช้ในโอกาสชุมนุมนักศึกษาวิชาทหาร หรือตามทงกท้พบกกำหนด

ข้อ ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการฝึก หรือเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่จะใช้เครื่องประกอบเครื่องแบบตามทงกท้พบกกำหนดก็ได้

ข้อ ๑๖ การแต่งเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร ให้แต่งได้ตามโอกาสและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อฝึกวิชาทหาร

(๒) เมื่อติดต่อกับสถานที่ราชการที่เกี่ยวข้องกับการฝึก

วิชาทหาร

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

(๓) เมื่อร่วมในพิธีอันมีเกียรติของสถานศึกษาวิชา
ทหาร หรือของทางราชการ

(๔) ในโอกาสอื่นตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๗ การแต่งเครื่องแบบผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วย
ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ให้แต่ง
ได้ตามโอกาสและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร ผู้ช่วย
ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ

(๒) เมื่อร่วม ในพิธีอันมีเกียรติของสถานศึกษาวิชา
ทหาร หรือของทางราชการ

(๓) ในโอกาสอื่นตามที่กองทัพบกกำหนด

ข้อ ๗๘ ให้กองทัพบกจัดทำหรือเขียนรูปเครื่องแบบตัวอย่างขึ้น
ไว้เป็นมาตรฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณะจันทร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีเครื่องแบบสำหรับนักศึกษาวิชาทหารหญิง และสมควรปรับปรุงเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารชายและผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้